

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Історичний факультет
Кафедра соціології

Затверджено

На засіданні кафедри соціології
історичного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач кафедри _____

д.с.н., проф. Пачковський Ю.Ф.

Силабус з навчальної дисципліни

«Соціологія дозвілля»,

**що викладається в межах ОПП Бізнес-соціологія, ОПП Прикладна
соціологія**

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів

зі спеціальності 054 Соціологія

Львів 2024

Назва дисципліни	Соціологія дозвілля
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет імені Івана Франка Вул. Університетська, 1 Львів 79000, Україна
Факультет та кафедра, за якими закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра соціології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 – соціальні та поведінкові науки 054 Соціологія
Викладачі дисципліни	Козаченко Ольга Олександрівна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології
Контактна інформація викладачів	olha.kozachenko@lnu.edu.ua Сторінка викладача: https://clio.lnu.edu.ua/employee/kozachenko-o-o Місце знаходження: Львів, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Університетська 1, ауд. 318
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через zoom, Microsoft teams або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка дисципліни	https://clio.lnu.edu.ua/course/v-sotsiolohiia-dozvillia
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Соціологія дозвілля» є дисципліною вільного вибору студента, розробленою для зі спеціальності 054 «Соціологія» для освітньо-професійних програм «Прикладна соціологія» та «Бізнес-соціологія», яка викладається у 4 семестрі в обсязі 4 кредити ЄКТС.
Коротка анотація дисципліни	Курс розроблено таким чином, щоб учасники мали змогу оволодіти системою теоретичних знань у галузі «Соціологія дозвілля» та одержати практичні вміння та навички щодо ключових сфер дозвілля.
Мета та цілі дисципліни	Метою навчальної дисципліни є поглибити знання про теоретичні та емпіричні аспекти сфери дозвілля та особливості розвитку окремих дозвіллевих інститутів, а також вдосконалити навички розробки елементів соціологічного дослідження в сфері дозвілля. Завдання: проаналізувати основні теоретико-методологічні засади вивчення дозвілля; з'ясувати результати емпіричних досліджень в сфері дозвілля; визначити особливості розвитку окремих дозвіллевих інститутів в Україні та світі; вдосконалити навички розробки елементів програми соціологічного дослідження (на прикладі теми дозвілля); здобути навички розробки та проведення дозвіллевої практики
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Дослідження дозвілля і культурних потреб міської молоді в Україні. URL: https://cedos.org.ua/researches/doslidzhennia-dozvillia-i-kulturnykh-potreb-miskoi-molodi-v-ukraini/ 2. Конспект лекцій з дисципліни «Соціологія вільного часу та дозвілля» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня спеціальності 054 «Соціологія». Укл.: Мачуліна І. І. Кам'янське, ДДТУ, 2023. 70 с. URL: https://www.dstu.dp.ua/Portal/Data/7/15/7-15-kl92.pdf 3. Скляр С. Соціологічний підхід до вивчення дозвілля як соціального феномена. <i>Наукові праці. Соціологія</i> . С. 46-49. URL: https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/sociology/2010/146-133-9.pdf 4. Соціологія культури та дозвілля : метод. вказівки для самост. вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського)

	<p>рівня вищої освіти денної, заоч. навч. спец. 054 «Соціологія» / Держ. біотехнол. ун-т; уклад. Н. Г. Грабар. Харків, 2023. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/33826</p> <p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Саніна Т. Особливості дитячого дозвілля та дружби в період пандемії COVID-19 в Україні. <i>Наукові записки НаУКМА. Соціологія</i> Том 5 (2022). URL: http://nrps.ukma.edu.ua/article/view/267224 2. Скокова Л. Участь у культурі населення України: динаміка і соціокультурні відмінності. <i>Українське суспільство. Моніторинг соціальних змін. 30 років незалежності</i>. Вип. 8 (22). 2021. С. 574-592 3. Цимбалюк Н., Яковенко Ю. Еволюція дозвілля в контексті соціологічних категорій. <i>Психологія і суспільство</i>, 2004, № 2. С. 118-124 4. Цимбалюк Н. Організація та методика культурно-дозвіллевої діяльності. Ч.І. Теоретичні основи культурно-дозвіллевої діяльності. К.: ДАКККіМ, 2000. 145 с. 5. Цимбалюк Н. Соціологія дозвілля: Навчальний посібник. К., 2002. 214 с. 6. Kwilecki K. Rozważania o czasie wolnym wybrane zagadnienia. Katowice 2011. URL: https://depot.ceon.pl/handle/123456789/4233 <p>Інтернет-джерела:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аналітичний центр Cedos. URL: https://cedos.org.ua/ 2. Дослідницька агенція «ФАМА». URL: https://fama.agency/ 3. Інститут соціології НАН України. URL: https://i-soc.com.ua/ 4. Київський міжнародний інститут соціології. URL: https://www.kiis.com.ua/ 5. Незалежний дослідницький цент «Соціоінформ». URL: https://socioinform.com/ 6. Соціологічна група «Рейтинг». URL: https://ratinggroup.ua/ 7. Український центр економічних та політичних досліджень ім. О. Разумкова. URL: https://razumkov.org.ua/ 8. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL: https://dif.org.ua/ 9. Центр стратегічного планування і розвитку Львова «Інститут міста». URL: https://city-institute.org/
Обсяг курсу	Загальний обсяг 120 академічних годин. 64 годин аудиторних занять. З них 32 годин лекцій, 32 годин практичних занять та 56 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>В результаті успішного проходження курсу студент повинен:</p> <p>знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні теоретичні розробки у сфері соціології дозвілля • особливості розвитку сфери дозвілля в Україні та світі. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> • здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних джерел, що стосується дозвілля • аналізувати основні тенденції та особливості розвитку сфери дозвілля • організувати соціологічні дослідження у сфері соціології дозвілля. • Здійснювати дозвіллеві практики для командоутворення

Ключові слова	Дозвілля, вільний час, бюджет часу, організація дозвілля, культурно-дозвілльєві інституції, заклади культури, рекреація, хобі, спорт, туризм
Формат курсу	Очний
Теми	Детально див. Додаток «Схему курсу»**
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру за підсумками роботи
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін: «Якісні соціологічні дослідження», «Кількісні соціологічні дослідження», «Соціологія малих груп»
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Групова робота, дискусія, індивідуальна робота, індивідуальні творчі завдання, «мозкова атака», аналіз випадку, практичне заняття, презентація, самоосвіта, самостійна робота
Необхідне обладнання	Комп'ютер/ноутбук/смартфон з доступом до мережі Інтернет
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Оцінювання знань студентів завершується заліком та проводиться протягом семестру за такими видами робіт:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Активна участь у семінарських/лекційних заняттях – 40 балів 2. Модульна контрольна робота – 10 балів 3. ІНДЗ – 25 балів 4. Групова практична робота (організація дозвілльєвої практики) – 25 балів <p><i>Принципи оцінювання студента на семінарських/лекційних заняттях:</i></p> <p>Участь студента у семінарському занятті та виконання передбачених завдань оцінюється максимально у 4 бали (відповідно до активності та якості участі студента). Якщо студент був відсутній за поважних причин і має відповідний документ, то він може відпрацювати семінарське заняття. Вкінці семестру усі бали додаються і студент може отримати максимум 40 балів за семінарські/лекційні заняття.</p> <p>Студент/ка може отримати додаткові бали під час семестру (максимум 10 балів), доповнюючи формальну освіту неформальним/інформальним навчанням, яке стосується тематики навчальної дисципліни «Соціологія дозвілля».</p> <p>Зокрема, додаткові бали можуть бути нараховані за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • написання і публікацію наукових тез (максимум 5 балів (підстава для отримання балів – публікація)), • участь у тренінгах, семінарах чи інших заходах, які пов'язані з тематикою «Соціології дозвілля» (максимум 10 балів (підстава для отримання балів – сертифікат)). <p>Перше індивідуальне науково-дослідне завдання полягатиме у створенні презентації, що стосується дозвілльєвої тематики (наприклад, читання книг, комп'ютерних ігор, організації роботи музеїв чи практик їх відвідування тощо). У презентації студент має розкрити 1) теоретичні аспекти обраної тематики, 2) дані емпіричних досліджень, 3) запропонувати три дискусійні питання в рамках аналізованої тематики для обговорення в студентській групі.</p> <p>Друге завдання (по 2 осіб) полягатиме в розробці сценарію та проведенні тимблдингу для власної студентської групи. В даному випадку тимблдинг розглядається як вид корпоративної дозвілльєвої практики.</p>

	<p>Академічна доброчесність: очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Академічна доброчесність: очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана Франка» (https://lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf).</p> <p>Очікується, що роботи студентів будуть їхніми оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, втручання в роботу інших студентів становлять, однак не обмежують прикладів можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак цього є підставою для незарахування тієї або іншої роботи студента викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відповідно, жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Додаток. Схема курсу «Соціологія дозвілля»

Тиж. / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література / Ресурси в інтернеті	Завдання, год.	Термін виконання
1/7,5 год.	Тема 1. Дозвілля та вільний час: означення понять	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	1-й тиждень
2/7,5 год.	Тема 2. Теоретико-методологічні та методичні основи дослідження вільного часу та дозвілля	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	2-й тиждень
3/7,5 год.	Тема 3. Емпіричні дослідження дозвілля в Україні	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	3-й тиждень
4/7,5 год.	Тема 4. Дозвіллеві практики та інституції: теоретичні та емпіричні виміри (презентації студентів)	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	4-й тиждень

5/7,5 год.	Тема 5. Дозвіллеві практики та інституції: теоретичні та емпіричні виміри (презентації студентів)	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	5-й тиждень
6/7,5 год.	Тема 6. Дозвіллеві практики та інституції: теоретичні та емпіричні виміри (презентації студентів)	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	6-й тиждень
7/7,5 год.	Тема 7. Вільний час дітей та молоді	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 1, 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	7-й тиждень
8/7,5 год.	Тема 8. Вільний час людей середнього та третього віку	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	8-й тиждень
9/7,5 год.	Тема 9. Дозвілля: спортивна сфера	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання	9-й тиждень

				літератури.	
10/7,5 год.	Тема 10. Дозвілля: культурна та креативна сфера	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	10-й тиждень
11/7,5 год	Тема 11. Дозвілля: туристично-рекреаційна сфера	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	11-й тиждень
12/7,5 год.	Тема 12. Соціологічні аспекти управління системою культури і дозвілля	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	12-й тиждень
13/7,5 год.	Тема 13. Організація та реалізація емпіричного соціологічного дослідження у соціології дозвілля	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	13-й тиждень
14/7,5 год.	Тема 14. Тімбілдінг (командотворення) як вид корпоративного дозвілля	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота)	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття.	14-й тиждень

		– 2 год.		Опрацювання літератури.	
15/7,5 год.	Тема 15. Тімблдінг (командотворення) як вид корпоративного дозвілля	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	15-й тиждень
16/7,5	Тема 16. Тімблдінг (командотворення) як вид корпоративного дозвілля	Лекція (презентація, дискусія) – 2 год. Семінар (групова робота, дискусія, самостійна робота, індивідуальна робота) – 2 год.	Основна: 1, 2, 3, 4 Додаткова література: 2, 3, 4, 5, 6 Інтернет-джерела: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	Самостійна робота – 3,5 год. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювання літератури.	16-й тиждень
Разом 120 год.		64 год. (32 год лекцій/32 год. семінарських занять)		56 год.	